

Preliminars

El Primer Congrés Català de Geografia agrupà un conjunt de persones preocupades per les qüestions relatives al creixement i al desenvolupament de les ciències, i preocupades, també, per l'estudi de la terra i el de les relacions que s'hi estableixen. Aquestes persones que teòricament necessiten unes de les altres, no tenen gaire ocasions de trobar-se sovint per intercanviar les seves idees i les seves experiències.

Ara, que els treballs que es podrien considerar geogràfics s'efectuen a molts indrets diversos —universitats, instituts, oficines i departaments tècnics, centres d'assessorament i de documentació, serveis de l'administració etc.— la celebració d'un Congrés era més que mai necessària.

La selecció dels temes que s'hi tractaren, de les persones que hi intervingueren i dels treballs que ara es publiquen, fou efectuada pel Comitè Organitzador del Congrés amb un criteri ampli i comprensiu. S'ha cregut, també, que era convenient l'edició de les Actes del Congrés per deixar constància de la labor realitzada, per posar a l'abast dels estudiosos un material inèdit i interessant, per creure que de la lectura atent dels treballs es podran extreure conclusions vàlides i profitoses pel desenvolupament de la geografia i pel coneixement de l'estat actual de les grans qüestions geogràfiques.

Els treballs que contenen aquests volums que edita la Societat Catalana de Geografia, tal com es va prometre a tots els que es van subscriure al Primer Congrés, corresponen a les Conferències, Ponències i Comunicacions que s'hi presentaren als actes efectuats els dies 11 al 15 del mes de març del 1991.

El Tom primer (*I Conferències*) inclou les conferències pronunciades durant el Congrés. Foren les següents:

- a) la conferència inaugural pronunciada per Lluís CASASSAS i SIMÓ, a la Sala Prat de la Riba, de l'Institut d'Estudis Catalans, el dia 11 de març.

This One

JYCW-7SP-H7E1

b) les nou conferències temàtiques de presentació dels temes que es van debatre durant el Congrés. Les Conferències es van pronunciar el dimarts, dia 12 de març, a sessions celebrades fora de Barcelona:

- I *El pensament geogràfic*, per Joan VILÀ i VALENTÍ (Manresa).
- II *La política i l'ordenament del territori*, Jordi BORJA i SEBASTIÀ (Girona).
- III *La diversitat de les bases en l'ordenament del territori*, Vicenç ROSSELLÓ i VERGER (Tarragona).
- IV *La població i el poblament*, per Anna M. CABRÉ i PLA (Vic).
- V *L'economia i el territori*, per Bartomeu BARCELÓ i PONS (Sabadell).
- VI *La tecnologia de les comunicacions i la creació d'espais*, per Miquel de MORAGAS i SPA (Vilanova i la Geltrú).
- VII *El fet metropolità*, per Juli ESTEBAN i NOGUERA (Terrassa).
- VIII *Les relacions de Catalunya amb l'exterior*, per Josep M. CARRERAS i PUIGDEN-GOLAS (Lleida).
- IX *La didàctica i la metodologia de la geografia*, per Pilar BENEJAM i ARQUIMBAU (Cerdanyola del Vallès).

El Tom segon (*II Ponències*) inclou les 24 ponències que es presentaren al Congrés a les sessions celebrades a l'Institut d'Estudis Catalans els dies 13, 14 i 15 de març:

1. *El pensament geogràfic a la Catalunya contemporània fins els anys quaranta*, Francesc NADAL i PIQUÉ
2. *Tendències recents del pensament geogràfic a Catalunya*, Maria Dolors GARCIA i RAMON
3. *La política i l'administració del territori*, Joan-Eugeni SÀNCHEZ i PÉREZ
4. *Les teories sobre l'ordenament del territori a Catalunya*, Oriol NEL·LO i COLOM
5. *El pensament sobre l'ordenament del territori i la legislació actuals*, Antoni TULLA i PUJOL
6. *Fonaments físics en l'ordenament del territori*, Antonio GÓMEZ ORTIZ
7. *L'anàlisi ecològica i els recursos naturals*, Joan BECAT
8. *Les bases de dades i la cartografia*, Pau ALEGRE i NADAL
9. *La urbanització del territori i de la societat a Catalunya*, Tomàs VIDAL i BENDITO
10. *Població i demografia a Catalunya*, Isabel PUJADAS i RUBIES
11. *Les noves tendències del poblament*, Enric MENDIZÀBAL i RIERA
12. *Variacions i canvis recents de l'agricultura catalana*, Roser MAJORAL i MOLINÉ
13. *Les transformacions de la indústria catalana després de la crisi*, Mireia BELIL i BOLADERES
14. *Turisme i territori: el model geoturístic català*, Francesc LÓPEZ PALOMEQUE
15. *El paper del territori en l'activitat del sector financer*, Josep OLIVERAS i SAMITIER
16. *Les comunicacions i els transports*, Rafael GIMÉNEZ i CAPDEVILA
17. *Les ciutats i el territori*, Pilar RIERA i FIGUERAS
18. *La ciutat metropolitana*, Josep SERRA i BATISTE
19. *La regió metropolitana de Catalunya*, Manuel RIBAS i PIERA
20. *Catalunya i l'Estat de les Autonomies*, Martí PARELLADA i SABATA

21. *Catalunya i la construcció d'Europa*, Josep ROIG i MARTÍ
22. *Fonaments teòrics de la didàctica de la geografia*, Agustín HERNANDO RICA
23. *La reforma educativa i la geografia a l'ensenyament obligatori (6 a 16 anys). Precedents i situació actual*, Pilar COMAS i SOLÉ
24. *La reforma educativa i la geografia a l'ensenyament post-obligatori (16 a 18 anys). Realitat i perspectives*, Rosa ASCÓN i BORRÀS i Helena ESTALELLA i BOADELLA

Els Toms tercer i quart (*IIIa* i *IIIb Comunicacions*) apleguen les 68 comunicacions de contingut divers que es refereixen a les anteriors ponències. També es presentaren i discutiren a la Sala Prat de la Riba de l'Institut d'Estudis Catalans, després de la lectura de la Ponència corresponent.

La varietat dels temes, la riquesa de les aportacions, la diversitat de procedències i de pertinenències teòriques dels participants, són demostració de la intensitat i de la vitalitat que va assolint el pensament geogràfic de Catalunya.

La Societat Catalana de Geografia va voler que de tot quedés constància i va voler donar-ne fe.

Creu, així mateix, que amb la publicació d'aquests quatre toms d'actes del Primer Congrés Català de Geografia, més que d'una cloenda, es tracta d'iniciar una nova etapa que es voldria encara més fructífera i esponsorosa.